

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1713/24
26.2.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Јасмине Вуковљак Јовановић, чланова већа, у парници по тужби тужиле АА из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Бојана Павловић Сарић, адвокат из Гроцке, Булевар ослобођења 56, ради дуга, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Основног суда у Младеновцу П 785/20 од 18.10.2023. године и решења истог суда П 785/20 од 20.02.2024. године, у седници одржаној 26.2.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Младеновцу П 785/20 од 18.10.2023. године у ставу трећем изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да тужилци на име трошкова повећања вредности стана у 2011. години исплати износ од 122.328,42 динара са законском затезном каматом почев од 06.04.2021. године до исплате и жалба тужиле у наведеном делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Младеновцу П 785/20 од 18.10.2023. године у ставу првом, другом и ставу трећем изреке у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиле да се обавезе тужени да тужилци исплати на име животних трошкова и трошкова лечења до потраживаног износа од 358.860,00 динара, за износ од 43.475,6752 динара, као и износ од 102.145,86 динара на име трошкова за сахрану и подушја, укупно 145.621,5352 динара са законском затезном каматом почев од 06.04.2021. године до исплате, као и решење Основног суда у Младеновцу П 785/20 од 20.02.2024. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење у наведеном делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу П 785/20 од 18.10.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени, син пок.ВВ бив. Из ..., као оглашени наследник на 1/2 заоставштине оставиље, да тужиљи, ћерки пок. ВВ, бив. Из ..., на име преосталог износа до 1/2 откупне цене стана бр. 6 у ул. ... у ..., површине 52 м², исплати износ од 12.594,53 динара са законском затезном каматом почев од 30.12.2012. године до исплате.

Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи на име 1/2 трошкова, који чине пасиву заоставштине пок.ВВ, бив. Из ..., исплати укупан износ од 569.328,3248 динара и то на име обављања послова неге и лечења сада пок.ВВ износ од 253.944,00 динара и на име животних трошкова и трошкова лечења сада пок.ВВ износ од 315.384,3248 динара, све са законском затезном каматом почев од 06.04.2021. године до исплате.

Ставом трећим изреке, у преосталом делу и то од досуђеног износа од 315.384,3248 динара на име животних трошкова и трошкова лечења сада пок.ВВ до потраживаног износа од 358.860,00 динара, за износ од 43.475,6752 динара, као и износ од 102.145,86 динара на име трошкова за сахрану и подушја и износ од 122.328,42 динара на име трошкова повећања вредности стана у 2011. години, све са законском затезном каматом почев од 06.04.2021. године до исплате, односно укупан износ од 267.949,9552 динара по овим основима, тужбени захтев тужиље је одбијен, као неоснован.

Решењем Основног суда у Младеновцу П 785/20 од 20.02.2024. године обавезана је тужиља да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 33.788,40 динара.

Парничне странке су против наведене првостепене пресуде благовремено изјавиле жалбу и тужиља побија пресуду у ставу трећем изреке, а жалбу је изјавила и против наведеног решења о трошковима, из свих законских разлога. Тужени побија пресуду у ставу првом и другом изреке, такође, из свих законом предвиђених разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386. у вези члана 402. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр.72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиље делимично основана, а жалба туженог основана.

У спроведеном поступку у односу на став трећи изреке побијане пресуде у делу којим је одбијен тужбени захтев тужиље да се обавеже тужени да тужиљи на име трошкова повећања вредности стана у 2011. години исплати износ од 122.328,42 динара са законском затезном каматом, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1,2,3,5,7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се указује у жалби тужиље јер је у односу на наведени део побијане пресуде изрека разумљива, а разлози пресуде јасни.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља и тужени су рођени сестра и брат

и са родитељима су живели у ..., ..., стан бр. 6, који је 1971. године за породицу добио у закуп отац парничних странака сада пок. ГГ. Отац парничних странака је преминуо 1978. године, тужени је остварио право на породичну пензију, мајка парничних странака, сада пок. ВВ је радила, а од туженикових заосталих износа породичне пензије су подигли споменик за оца и мајку. Тужила се запослила 1979. године и са својом породицом 1984. године прелази у кућу, коју је градила са супругом, али и даље често са децом борави у стану код мајке. Тужени упознаје садашњу супругу и 1987. године прелази да живи у њен стан, а 1988. године тужени се оженио. Након ступања на снагу Закона о становању, сада пок. мајка парничних странака закључује уговор о откупу стана на рате, а у новембру месецу 1993. године и анекс уговора о исплати откупне цене у целости. Тужила је уложила сопствена новчана средства, платила је заостале закупнине, откупне рате и отплатила стан у целости, што је на дан 30.4.2012. године износило 54.647,30 динара. Тужени није доставио доказе за своју тврдњу да је имовина, коју је сада пок. мајка парничних странка имала у ... продата пре откупа стана. У јуну месецу 2004. године сада пок. мајци парничних странака је дијагностикован карцином дебелог црева, извршене су две операције, с тим да су за једну операцију новац у једнаким износима од по 110 евра дале парничне странке. Сада пок. ВВ је током болести бивала све слабија, постала је непокретна и преминула је 22.3.2005. године, а тужила је неговала мајку у периоду од 9 месеци. Здравствено стање сада пок. ВВ је проузроковало посебне потребе (пелене се мењале три пута дневно, имала је право на бесплатних 30 пелена месечно, због уграђене стоме било је неопходно куповати одговарајуће кесе, средство за фиксирање истих, лекове који нису на позитивној листи, као и остала медицинска средства, витамине, имала је посебну исхрану, посебну негу коже), те је било неопходно куповати додатну одећу (веш, спаваћице, пижаме), постељину, а постојао је и трошак службе кућне неге, која је долазила два пута месечно, као и хирург из приватне праксе. Повећали су се трошкови куповине детерџента, било је потребно купити ново посуђе и прибор, с обзиром на препоручени начин исхране, те заменити каду и веш машину у купатилу. Суд је утврдио да је сада пок. ВВ имала приходе од пензије и одштетног захтева по основу осигурања, да је доприносила новом режиму живота, те су за тај износ умањена утврђена давања тужиле за предметни период.

Након смрти ВВ, тужени покреће поступак расправљања заоставштине, тужила је оспорила обим заоставштине тврдећи да је откупљени стан њено власништво, те је прекинут оставински поступак и тужила је покренула парницу на коју је упућена, преиначује тужбу најпре евентуалним тужбеним захтевима за исплату новчане противвредности стана и касније потраживањима по основу пасиве у заоставштини.

Првостепеном пресудом П 3072/10 од 23.04.2014. године, у ставу првом изреке, између осталог, одбијен је тужбени захтев да се из заоставштине издвоји 1/2 дела власништва на стану бр. 6, ... у ..., у корист тужиле по основу њеног доприноса повећању вредности предметне имовине, а у ставу четвртм изреке, делимично је усвојен евентуални захтев, те је обавезан тужени да тужили по основу откупне цене стана исплати износ од 14.729,12 динара са законском затезном каматом почев од 30.04.2012. године до исплате, док је у преосталом делу одбијен тужбени захтев тужиле. Тужила изјављује жалбу у односу на одбијајући део, те како тужени није изјавио жалбу, пресуда постаје правоснажна у делу у којем је тужени обавезан да тужили на основу откупне цене стана исплати износ од 14.729,12 динара са законском

затезном каматом почев од 30.04.2012. године до исплате. Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 3305/14 од 21.05.2015. године, ставом првом изреке, одбио жалбу тужиле и потврдио пресуду у делу става другог изреке којим је одбијен тужбени захтев да се из заоставштине пок.ВВ бив. Из ... издвоји 1/2 идеалног дела права власништва стана у корист тужиле по основу доприноса тужиле у повећању вредности имовине.

Првостепеном пресудом П 659/15 од 18.11.2015. године одбијен је тужбени захтев овде тужиле да се обавезе овде тужени да по основу пасиве плати новчане износе по истом основу по ком исплату тужиле од туженог потражује у овом поступку, као преурањен, с обзиром да оставински поступак иза пок. ВВ није правноснажно окончан. Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 325/16 од 14.9.2016. године потврдио наведену првостепену пресуду.

Решењем О 1948/16 од 28.11.2017. године настављен је оставински поступак и на заоставштини пок.ВВ по основу закона су оглашени овде тужиле и овде тужени са по 1/2 дела, које решење је правноснажно 08.06.2018. године, а након изјављене жалбе тужиле. Тужиле подноси нову тужбу која је предмет ове парнице.

Према налазу и мишљењу судског вештака економске струке Јелице Радовановић од 06.04.2021. године, који је суд прихватио као јасан, разумљив, у потпуности образложен и дат по правилима струке, а који је тужиле доставила суду уз поднесак 09.04.2021. године, те писмене документације тужиле преостали износ до 1/2 откупне цене стана бр. 6 у ул. ... у ..., површине 52 м², износи 12.594,53 динара на дан 30.12.2012. године, 1/2 трошкова, који чине пасиву заоставштине пок.ВВ, а на име обављања послова неге и лечења пок.ВВ износи 253.944,00 динара, 1/2 животних трошкова и трошкова лечења сада пок.ВВ износи 315.384,3248 динара, 1/2 на име трошкова за сахрану и подушја износи 102.145,86 динара и 1/2 на име трошкова повећања вредности стана у 2011. години износи 122.328,42 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд применом материјалног права налази да тужиле као један од наследника сада пок.ВВ има право на накнаду преосталог новчаног износа плаћене откупне цене стана до 1/2 дела, као и накнаду на име обављања послова неге, плаћања животних трошкова и трошкова лечења сада пок.мајке, све у односу на 1/2 дела, у износима наведеним у изреци пресуде.

Одлучујући о делу захтева по основу откупне цене стана за коју је утврђено да је исплатила тужиле, суд налази да је овај захтев основан и да је тужиле доказала да је сносила трошкове откупа стана у целини, а тужени је изјавио да у откупу није учествовао. Приликом одлучивања суд је узео у обзир да у ранијој парници већ правноснажно тужени обавезан да тужиле по овом основу исплати износ од 14.729,12 динара са законском затезном каматом почев од 30.04.2012. године (ради се о преурањеном захтеву о коме је правноснажно одлучено), а да је вештак у налазу и мишљењу датом за потребе ове парнице обрачунао укупну откупну цену од 54.647,30 динара на дан 30.04.2012. године, да половина износи 27.323,65 динара, тако да разлика између већ досуђеног износа и обрачунате половине цене откупа стана износи 12.594,53 динара.

Приликом одлучивања о трошковима неге и лечења сада пок. ВВ од стране тужиле, суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужилци исплати износ од 253.944,00 динара, узимајући у обзир да тужени није оспорио да је тужилца неговала и лечила мајку. Имајући у виду налаз и мишљење вештака економске струке, налазећи да је јасан, разумљив, у потпуности образложен и дат по правилима струке, с тим да животни трошкови и трошкови лечења након исправка обрачуна износе 717.720,00 динара на дан вештачења, односно 6.105 евра, па је узето у обзир учешће оставиле у животним трошковима и трошковима лечења у износу од 743,24 евра на дан вештачења и утврђено да је по овом основу тужилца имала трошкове у износу од 5.361,76 евра на дан вештачења, те је обавезан тужени да тужилци исплати половину ових трошкова у износу од 2.680,88 евра, односно износ од 315.384,3248 динара, примењујући вредност евра на дан вештачења.

При утврђеном чињеничном стању да су парничне странке учествовале у трошковима сахране мајке и давања подушја, да су добили помоћ послодавца у новцу и у припреми сахране, куповали храну за сахрану и подушја, доносили оно што су сматрали да треба и у једнаким уделитема учествовали у овим трошковима, одбијен је тужбени захтев на име трошкова сахране и подушја. Такође, неоснован је тужбени захтев тужиле у виду трошкова повећања вредности стана у 2011. години јер ови трошкови не представљају дуг оставиле, односно пасиву заоставштине. Мајка парничних странака је преминула 2005. године и од тада је тужилца у државини стана, а тужени нема приступ истом. Моментом смрти мајке парничних странака отворено је наслеђе и парничне странке су до момента правноснажности решења о наслеђивању биле у наследничкој заједници, која се поистовећује са заједничком својином, а од момента оглашавања за наследнике су у сувласничкој заједници. При чињеници да се ради о радovima изведеним 6 година након смрти сада пок.ВВ, у стану, који све време користи искључиво тужилца, без надокнаде туженом за коришћење његовог дела и без икаквог договора и сагласности, посебно при чињеници да се ради о текућем одржавању и промени цеви које су током времена и коришћења дотрајле, пукле и замењене новим, тужени нема обавезу да ове трошкове надокнађује и исти се не могу третирати као пасива у заоставштини, исте мора да сноси тужилца као држалац јер би било нелогично и неприродно да заједничари или сувласник који годинама након смрти власника држи и користи ствар и понаша се као искључиви власник потражује од другог заједничара и сувласника који нема приступ том стану да плаћа пола рачуна за режију и разне кварове на стану.

Првостепени суд је ценио противљење туженог да се у доказном поступку користе докази из раније окончане парнице: признанице, фискални рачуни, рачуни за трошкове режије за стан, куповину намештаја, опреме, медицинска документација, искази саслушаних сведока, али налази да је тужилца за потребе овог поступка доставила фотокопије рачуна, признанице и свих писаних доказа, које је суд на рочишту сравнио са оригиналном, да су ови докази достављени у фотокопији у ранијој парници последица тога што је предмет ових поступака идентичан, с тим да је у претходној парници одбијен тужбени захтев тужиле као преурађен, што с обзиром да се не ради о институту *res judicata* дозвољава вођење ове парнице, а суд није користио у овој парници исказе саслушаних сведока у претходној парници, услед противљења туженог. Такође, по налажењу првостепеног суда, неоснован је приговор туженог да суд није узео у обзир да тужилца једина од 2005. године користи и држи предметни стан и

да не плаћа закуп туженом, с обзиром да тужени у том смислу није поставио одговарајући захтев.

Правилно је првостепени суд, супротно жалбеним наводима тужиље ставом трећим изреке побијане пресуде одбио тужбени захтев тужиље у виду трошкова повећања вредности стана у 2011. години у износу од 122.328,42 динара јер ови трошкови не представљају дуг оставиље, односно пасиву заоставштине. Разлоге и правни закључак првостепеног суда прихвата и овај суд.

Међутим, основано тужиља и тужени у својим жалбама оспоравају побијану пресуду у преосталом делу. Наиме, првостепени суд је битне чињенице у погледу висине тужбеног захтева за одлуку о тужбеном захтеву тужиље на име откупне цене стана, на име обављања послова неге и лечења од стрне тужиље, животних трошкова, трошкова лечења, трошкова за сахрану и подушја у овој парници утврдио, између осталог, и на основу налаза и мишљења судског вештака Јелице Радовановић од 06.04.2021. године, који је тужиља доставила 09.04.2021. године. Наведени налаз и мишљење је израђен на основу вештачења истог вештака из 2018. године, те вештачења вештака Наде Макић и писмених изјашњења на примедбе парничних странака, вештачења вештака Мирјане Гавриловић, основног и допунског, који су дати у поступцима који су правноснажно завршени и који су претходили овој парници, а такође, и на основу писмене документације тужиље. Тужени се противио наведеном налазу и мишљењу указујући да суд не може исти да прихвати, с обзиром да је оспоравао налаз и мишљење истог вештака дат у ранијој парници 09.08.2018. године, а у односу на исте спорне околности, као и да исти се заснива на налазима и мишљењима судских вештака којима се он, такође, противио, указујући да је предметни налаз и мишљење, на коме је првостепени суд засновао своју одлуку у огледу висине дуга туженог, достављен након припремног рочишта.

Члан 261. Закона о парничном поступку даје могућност странци да суду приложи писани налаз и мишљење вештака одговарајуће струке у вези чињеница за које је потребно стручно знање, којим суд не располаже. Овако достављен налаз и мишљење доставља се супротној странци на изјашњење, а суд може након изјашњења да решењем одреди да се извођење доказа вештачењем спроведе читањем писаног налаза и мишљења које је странке приложила. У поступку припремања главне расправе у складу са чланом 308. став 2. ЗПП, суд ће утврдити које су чињенице неспорне, односно опште познате, које чињенице су спорне и која правна питања треба расправити, па ће одлучити која доказна средства ће извести на главној расправи. Налаз и мишљење вештака који је странка приложила представља доказни предлог странке о коме одлучује суд применом одредбе члана 308. и 315. Закона о парничном поступку. Када се супротна странка противи извођењу овог доказа, првостепени суд ће ценити да ли се достављеним налазом и мишљењем утврђују чињенице битне за одлучивање, те ће о овом доказном прелогу одлучити. Након што евентуално усвоји овај доказни прелог и одреди извођење доказа читањем достављеног налаза и мишљења омогућиће супротној странци да достави примедбе на налаз и мишљење у писаном облику у року који суд одреди у складу са чланом 271. Закона о парничном поступку, након чега се може извести и доказ саслушањем судског вештака ради изјашњења достављених примедби. Према члану 262. ЗПП, суд може да одреди извођење доказа вештачењем по службеној дужности како је то прописано законом, а чланом 263. истог закона је

прописано да предлог из члана 260. овог закона писани налаз и мишљење вештака из члана 261. овог закона, као и изјашњавање супротне странке подноси суду се најкасније до завршетка припремног рочишта или првог рочишта за главну расправу, ако припремно рочиште није одржано. На странци која се на налаз и мишљење позива је терет да исти достави на припремном, односно првом рочишту за главну расправу у смислу наведених одредаба.

Суд може и након истека процесног момента из члана 263. ЗПП, да цени достављено мишљење судског вештака ако странка докаже да без своје кривице није могла да га изнесе на припремном, односно првом рочишту за главну расправу, ако припремно рочиште није одржано.

У конкретном случају, према стању у предмету, тужени се у одговору на тужбу и на припремном рочишту противио да се у правној ствари користи налаз и мишљење судског вештака Јелице Радовановић од 09.08.2018. године, који је предат уз захтев за понављање правноснажно окончане парнице, која се раније водила између истих парничних странака, противио се личности наведеног вештака, противио се да се користе остали докази из раније окончаних парница, као и да се на околност утврђивања пасиве заоставштине саслуша вештак Јелица Радовановић. Тужила је с тога, на припремном рочишту предложила да се изведе ново вештачење од стране вештака економско-финансијске струке на околност утврђивања пасиве заоставштине и првостепени суд је на припремном рочишту 12.03.2021. године донео решење да се усвајају предлози за извођење доказа саслушањем туженог у својству парничне странке, предложених сведока и одређивање вештачења од стране вештака економско-финансијске струке на предложене околности, те да се здруже одговарајући списи предмета.

Међутим, тужила је након припремног рочишта 09.04.2021. године доставила налаз и мишљење судског вештака економске струке Јелице Радовановић од 06.04.2021. године, који је израђен на основу ранијег вештачења истог вештака, као и вештачења вештака Наде Макић и писмених изјашњења на примедбе парничних странака, вештачења вештака Мирјане Гавриловић, основног и допунског, а који су дати у поступцима који су правноснажно завршени и који су претходили овој парници, а тужени се противио наведеном налазу и мишљењу из напред наведених разлога. Имајући у виду наведено, по налажењу овог суда околност да је првостепени суд чињенично стање утврдио на основу наведеног налаза и мишљења у односу на висину потраживања тужиле, чини да је наведена повреда одредаба парничног поступка у вези вештачења од утицаја на правилно и потпуно утврђено чињенично стање и доношења правилне и законите одлуке у смислу члана 374. став 1. ЗПП, што се основано указује у жалби туженог.

Из наведених разлога, применом члана 390. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке, а применом члана 391. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке, с тим што је укинута и побијано решење о трошковима парничног поступка, применом члана 401. тачка 3. ЗПП, с обзиром да одлука о трошковима парничног поступка зависи од коначног исхода парнице.

Првостепени суд ће у поновном поступку отклонити наведе недостатке и правилном оценом изведених доказа утврдити битне чињенице, те правилном

применом материјалног права поново донети одлуку у овој парници, за коју ће дати јасне и потпуне разлоге.

**Председник већа-судија
Меланија Сантовац, ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић